

Asia: VN/24308/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Paikallisvoima ry kiittää mahdollisuudesta lausua raja-arvoasetukseen.

Pidämme hyvänä esityksenä vuoden 2026 raja-arvon maltillista tasoa. Raja-arvojen käytöstä on tärkeää saada mahdollisimman pian käytännön kokemusta. Tämä mahdollistaa päästöjen laskennan kehittämisen sekä tarvittaessa myös raja-arvojen kiristysten muokkaamisen kehittyneen laskentadatan perusteella vuonna 2028.

Paikallisvoiman näkemyksen mukaan esitetyt vuoden 2028 raja-arvot ovat ongelmallisia. Skenaarioiden tulisi olla aikaa kestäviä, koska skenaarioilla on vahva vaikutus toimijoiden liiketoimintaan ja investointeihin. Vaikutus voi pahimmillaan hidastaa järjestelmätasoisia kaukolämmön tuotannon hiilijalanjälkeä pienentävien investointien toteutusta, kuten geolämpöön tai pienydinvoiman investoimista.

Suomessa käytössä olevat kansalliset skenaariot perustuvat hyvin konservatiivisiin tavoitteisiin ja heikentävät rakennustemme hiilijalanjälkeä verrattuna esimerkiksi Tanskaan, jossa päivitetyt energian kertoimet sisältävät myös poliittiset tavoitteet pelkkien hyväksytyjen investointien sijaan.

Vuoden 2028 raja-arvoissa tulisi huomioida jo nyt paikalliset skenaariot paremmin ja vaihtaa rakennuksen vähähiilisyyden arvioinnissa käytetty Peikko-hankkeen WEM-skenaario poliittiset tavoitteet sisältävään WAM-skenaarioon. Käsityksemme mukaan WEM-skenaario ei ole tarkoitettu pitkäaikaiseksi skenaarioksi energia-alan päästöjen kehittymisen ennustamiseksi, vaan sillä arvioidaan jo tehtyjen politiikkatoimien vaikutuksia.

Ehdotamme, että Suomessa poliittiset tavoitteet huomioidaan energiaskenaarion valinnassa edellä esitetyn mukaisesti.

Toteamme myös yleisesti, että olisi erittäin tärkeää erottaa rakentamisen aikainen päästövaikutus rakennuksen käytönaikaisesta päästövaikutuksesta. Paikallisvoima pitää mahdollisena, että laki ei tule merkittävästi ohjaamaan vähähiilisten rakennusmateriaalien käyttöön, vaan toimet kohdentuvat liiaksi vain lämmitystapavalintaan. Lukuisat määrät suomalaisista pienemmistä kaukolämpöverkoista ovat jo nyt hyvin vähäpäästöisiä. Verkkokohtainen ja tosiasiallinen päästö on näissä kohteissa käytönaikaisena laskentalähtökohtana paljon kansallisia raja-arvoja laadukkaampi tapa laskea päästöt.

Toinen tapa ratkaista kuvaamamme ongelma olisi jättää rakennuksen käytön aikaiset päästöt kokonaan pois rakentamista ohjaavasta sääntelystä, koska päästöjä ohjataan jo nyt muilla varsin tehokkailla menetelmillä.

Nykänen Jari
Paikallisvoima ry